

Priznanje ne zasluži samo avtorica, ki je zbrala in primerno obdelala gradivo, ampak tudi Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Sladkem vrhu, ki je uvrstilo prispevek v svojo publikacijo.

Marija Jagodic

Rudolf Badjura, Bloško starosvetno smučanje in besedje. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1956. Str. 52, 11 fotografij in 14 črtežev.

Z drobno, a po témi, ki jo obravnava, toliko bolj pomembno knjižico je hotel avtor opozoriti predvsem slovenske športnike-smučarje na staro bloško smučanje. V uvodu govori o pomembnosti te edinstvene športne dejavnosti v preteklosti in poudarja potrebo po zbiranju nadaljnjih podatkov o zgodovini bloškega smučarstva. Povsem pravilno pa dodaja tudi, da bi stvar utegnila zanimati še marsikoga drugega mimo slovenskih smučarjev. Res so prav etnografi med prvimi, ki bloškim smučem posvečajo mnogo pozornosti.

Avtor nas v svojem delu seznanja najprej z oblikami in ustrojem starih bloških smučí. V prvem poglavju govori o lesu in obdelavi desak, o stremenih in kolcih. Posebej nas seznanja s krpjami, za katere meni, da so predhodniki smučí. V drugem delu razpravlja o smučarskem besedju, ki je v rabi na Blokah pri smučarskih pripravah in smučanju, dalje pri razgovoru o smučarskem svetu, snegu in smuki. Resume je dodan v nemškem, angleškem in francoskem jeziku.

Delo je pripravljeno predvsem po popotnih zapisih o Blokah med obema vojnama, deloma pa tudi o spominu. Ker se je avtor torej za bloško smučanje zanimal že v času, ko se niti etnografi niti kdo drug ni zavedal te slovenske etnografske posebnosti, nas more knjižica poučiti o marsičem, kar danes na terenu že težko doženemo. Etnograf bi sicer v Badjurovem delu želel najti še marsikaj, predvsem pa večjo jasnost glede pristnih ljudskih izrazov, vendar se moramo zavedati, da avtor obravnava staro bloško smučanje predvsem kot športnik-pedagog, ne pa kot etnograf. Etnografski muzej v Ljubljani se je v zadnjih letih lotil sistematičnega raziskovanja bloškega smučarstva. Rezultate tega raziskovanja je B. Orel objavil v Slovenskem etnografu IX (Ljudske smučí na Bloški planoti, v Vidovskih hribih in v njih soseščini) ter z njimi v veliki meri dopolnil delo R. Badjure.

Fanči Šarf

Marijana Gušić, Tumač izložene grade, Izdal Etnografski muzej v Zagrebu, Zagreb 1955, str. 195, sl. prilog 46.

Predlanskim je Etnografski muzej v Zagrebu izdal knjigo z naslovom »Tumač izložene grade«, ki jo je napisala ravnateljica Etnografskega muzeja, prof. Marijana Gušićeva. Naslov sam nam ob že znanih predstavah, ki jih imamo o muzejskih vodnikih, ne odkriva, pa tudi ne pomeni kaj posebnega. Ko pa prelistavamo knjigo ali se v njeno vsebino pozorneje pogledimo, se nam bolj in bolj utrjuje prepričanje, da v tem primeru ne gre za šablonsko, po znanih vzorcih sestavljeno delo, marveč da ta »Tumač« visoko presega raven običajnih muzejskih vodnikov.

Avtorica sama pove že v uvodu, da opis razstavljenega gradiva ni podan po načinu muzejskega vodnika, v katerem bi bili po vrsti naštetí in poimenovani vsi razstavljeni predmeti in posamezne skupine. Tak način nizanja, piše dalje, strokovnjaku ni potreben, ostalim obiskovalcem muzeja pa pomeni samo suhoparno navajanje. Z navedeno publikacijo je bilo treba rešiti težjo nalogo: zadovoljiti vse obiskovalce muzeja, tako strokovne in znanstvene delavce, kakor tudi vse najrazličnejše priložnostne obiskovalce. V ta namen se je bilo treba izogniti doslednemu sistematičnemu podajanju etnografskega gradiva in ne napisati samo etnografski priročnik.

Kako je avtorica rešila to vprašanje, naj vnovič povzamemo iz uvoda, kjer jasno nakazuje cilj, ki ga skuša doseči v svojem delu: predvsem opisati razstavljenega gradivo in dati na osnovi tega stvaren odgovor na vprašanje,

